

རྩུང་མཐོང་སྤྱི་ཐོར་སྤང་ཚུལ་མ་བཅོས་སྤྱག་པར་
 བཀོད་པའི་རྒྱ་གར་ཁྱི་ནང་པའི་ལྷ་བྱབ་ཆོས་
 འབྱུང་ལེགས་བཤད་དཀའ་གནད་
 མཐུད་གྲུ།

མཚན་བརྗོད།

༂། རྩོན་ཀྱན་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཀྱན་རྫོགས་པ། །མཚན་ཅམ་
 ཐོས་པས་ཞི་བའི་བདེ་བ་ཐོབ། །མཚན་དམན་དམ་པའི་བྱབ་མཐའ་འབྱུང་
 བའི་གནས། །བཅོམ་ལྷན་དྲུག་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཤིས་པ་སྤྲུལ། །སྤྱི་བྱབ་འཕགས་
 ལྷ་ལེགས་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས། །ཐོགས་མེད་དབྱིག་གཉེན་སྤྱགས་སྤང་ཆོས་
 གྲགས་མཚོན། །རྒྱལ་བསྟན་དཀའ་ཚལ་རྩྱུང་ལ་མཚན་དཔའ་བའི། །
 འཕགས་ལྷལ་མཁས་བྱབ་ཀྱན་ལ་གཅིག་རྒྱ་མོས། །ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་
 རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ། །ལྷལ་སྤྱགས་གང་དང་གང་རྒྱ་གདན་འདྲེན་མཁན། །
 རྒྱལ་སྤོན་ལོ་རྒྱ་བྱང་རྒྱལ་མེས་དཔའ་ཆོར། །སྤྱིང་ཁོང་རྒྱས་པའི་གཉིང་
 ནས་ཕྱག་བཞུའོ། །བྱད་པར་གངས་རྩེ་སོར་འཛིན་ཁྱོད་མ་ལུས། །དམ་
 ཆོས་བྱ་ཆར་བཟང་པོ་ལེགས་པ་སྤྱེ། །ཐོད་འབངས་ཞི་བདེའི་དཔལ་ལ་.....

འགོད་མཛད་པ། །ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པ་ཏ་བཀའ་དྲིན་བསམ་བཞིན་དད། །རྒྱལ་
བའི་རིང་ལུགས་དྲི་བྲལ་ཡིད་བཞིན་ནོར། །རྣམ་དག་བཤད་སྟབས་རྒྱལ་.....
མཆོན་ཅེར་བཀོད་དེ། །འཛད་མེད་དོན་གཉིས་འདོད་དགའི་ཆར་འབབས་
པའི། །རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་འཛིན་བཅས་པར་འདུད། །རྒྱལ་དང་.....
རྒྱལ་སྐུ་བསྟན་འཛིན་དམ་པ་ཆོད། །ཐུན་མེན་མཛད་པ་བདག་འདུས་.....
སྟོད་ཡུལ་མི། །འོན་ཏེ་ཐུན་མོང་མཛད་པ་རགས་ཅམ་ཞིག །རང་འདུའི་
སྐལ་མཉམ་རྣམས་ལ་མཁོ་བར་མཐོང་། །དཀར་ནག་རྒྱ་དང་སྤྲ་ལིའི་གཞུང་
གིས་མཆོན། །དཔེ་མང་བལྟ་བའི་ངལ་བ་མི་དགོས་པར། །རྒྱལ་བསྟན་.....
འཇིག་རྟེན་ཁམས་སུ་དར་བའི་ཚུལ། །དུས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་སྟོ་སྟུར་བྲལ་བ་
འདི། །རྩོམ་འདི་སྐད་ལ་སྟོད་པའི་སྟོ་ལྟན་དག །རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་མས་སྟོ་
ཅམ་མིན་པར། །ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་སྟེ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །ལེགས་བཤད་
འཕྲིན་བཟང་སྟེལ་ལོ་དར་ཅིག་གསོན། །དེ་ལྟར་ཡུལ་དམ་པ་ལ་མཆོད་པར་
བཙོན་པ་དང་། །དགོས་པ་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་གིས་མཐུན་བསུས་ཤིང་
བཙོན་བྱའི་སྟོ་འཕར་ཡངས་པོར་བྱེ་སྟེ། །སྐབས་འདིར་མཉམ་མེད་སྟན་པ་
ཤུགས་དབང་པོ་ནས་ཉེ་བར་བཅམས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བསྟན་འཛིན་
ཀྱི་སྟེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྣམ་བཞག་དང་སྟོ་
བསྟན་པའི་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་པའི་ངོར་སྟུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཇི་
ལྟར་བསྐྱངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རགས་ཅམ་ཞིག་གཙོ་བོར་བཏོན་ཏེ་འཆད་པ་.....
ལགས་གཤིས། །འོན་ཀྱང་འཕགས་ཆེན་དམ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ས་ལམ་ཀྱི་
རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་མཛོད་ཤེས་རྟུ་འཕྲུལ་གྱི་སྟོ་ནས་གདུལ་བྱ་ཇི་ལྟར་
རྟེན་སུ་བཟུང་བ་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་.....
རྣམས་ནི་བདག་འདུའི་སོ་སྟེས་རང་འགའ་བས་སྟོད་ཡུལ་མིན་པས་འདི་.....

ཡིན་འདི་མིན་ཞུ་བར་མི་སྒྲིབས་པར་མ་ཟད་མཁུལ་པ་གོང་མ་དག་གིས་ཚས་
འབྱུང་ཁག་དུ་གཤམ་པོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡང་ཡང་གསུངས་ཟིན་པས་
ན་འདིར་བསྐྱར་བསྒྲིལ་གྱི་ངལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱས་སོ། །

དུམ་བུ་དང་པོ། ནང་ཆོས་མ་དར་གོང་ གི་རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་རིག

ཡུལ་གང་དང་གང་དུ་ཆོས་ལུགས་གསར་པ་གང་འདྲ་ཞིག་འགོ་ཚུགས་
ཀྱང་དེའི་གོང་གི་ཡུལ་དེའི་གོམས་གཤེས་སམ་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་ཤུགས་རྒྱུན་
ཐེབས་པ་དང་དེ་དང་ངེས་པར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བཤད་ཆོག
དེར་བརྟེན་སྐབས་འདིར་ནང་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་
བའི་བརྒྱད་རིམ་གྱི་བྱང་བ་མས་སྒོ་ཙམ་མིན་པར་རིགས་ལམ་ཐོག་ནས་.....
གསལ་པོར་གོ་རྟོགས་བྱུང་བའི་ཡན་ལག་དུ་དེའི་གོང་གི་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོས་དང་
རིག་གཞུང་ལམ་སྒྲིལ་ཁྱེད་ཡོད་པུན་བུ་ཤེས་གཤེས་ཆེ་བས་ས་བཅད་ཅ་སྟོང་དུ་
མ་སོང་ཙམ་ཞིག་སྟོན་འགོ་སྟོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་ན། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་.....
འཕགས་ཡུལ་དུ་ཤེས་རིག་གི་མང་གཞི་འཛུགས་མཁན་ནི་འཕགས་པའི་མི་
རིགས་(Ārya)ཡིན་པ་རེད། ཁོ་ཆོས་རྒྱ་གར་དུ་བཅན་འཛུལ་བྱས་པའི་.....
དུས་རབས་ཐུ་ལ་མ་ཚུགས་གོང་གི་ལ་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་(B. C. 1500)¹⁾ཙམ་
ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད། དེའི་གོང་དུ་རྒྱ་གར་དུ་གཞིས་ཆགས་པའི་མི་རིགས་ནི་
མུ་རྩ་མི་རིགས་(Munda)དང་དྲ་མི་རིགས་(Dravidā)ཞེས་པ་རེད།
དྲ་མི་རིགས་ནི་མི་འབྱེད་ཆེ་ལ་ཤེས་རིག་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་རྒྱ་ཆད་མཐོ་
ཐག་ཆོད་བྱུང་བས་རྒྱུན་པས་འཕགས་པའི་མི་རིགས་ཀྱིས་ཁོ་ཆོར་བྲན་.....
གཡོག་དུ་བསྐྱལ་དེད་བྱས་རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་ལ་.....
མངོན་སྟོན་གང་སྤྱིར་ཤུགས་རྒྱུན་བཟང་པོ་ཐེབས་ཡོད། ལྷག་པར་ལྷ་མོ་
དང་ལྷ་དང་། སྟོན་ཤིང་བཅས་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པའི་ལམ་སྒྲིལ་དང་། ད་

ཡོད་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཆོས་ཉིན་དུ་འི་ཆོས་ལུགས་དབར་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་མཐོང་ཚུལ་ཡོད། རྒྱ་མི་ཤེས་མི་རིགས་རྣམས་འཕགས་པའི་མི་རིགས་དང་གཉིན་སྤྱི་དང་འབྲེལ་རྒྱ་གར་དུ་གཞིས་ཆགས་ནས་ཀྱང་ད་དུང་རྒྱ་གར་སྟོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོ་ཆོད་མི་རིགས་གཙང་མ་དང་སྐད་སྤྱོད་ཡོད་དོ། །སྤྱོད་མཚུངས་སེང་གེ་ཁ་འབབ་ཀྱི་གཙང་པོའི་(Tndus) ལུང་གཞུང་ལ་འཕགས་པའི་མི་རིགས་ཀྱིས་བཙན་འཛུལ་མ་བྱས་གོང་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་གཏན་ཆགས་གནས་ཡོད་ཅིང་། མི་རིགས་དེའི་ཤེས་རིག་ལ་དེང་རབས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེང་གེ་ཁ་འབབ་ཤེས་རིག་(Tndus civilization) ཅེས་འབོད་ལ། ཤེས་རིག་དེ་དར་ཡུན་ཕྱི་ལོ་མ་ཚུགས་གོང་གི་ལོ་ཉིས་སྟོང་གཙོ་བོར་བྱས་པ་དེའི་ཡན་མན་གྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་སྐར་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་རེད། ཤེས་རིག་འདི་དར་སའི་ས་ཁུལ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་སེང་གེ་ཁ་འབབ་ཀྱི་ཉི་འགྲམ་དུ་ཆགས་པའི་ཉ་རབ་པ་(Harappa) དང་། མོ་ཉེ་འོ་ད་རོ་(Mohenjo — daro) ཞེས་གྲགས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གཉིས་ཡིན། གནའ་རྒྱས་རྟོག་ཞིབ་རིག་པའི་ཉམས་ཞིབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རིག་འདི་གོ་ས་གནས་རྒྱ་ཆེན་པོར་དར་བར་གསལ་པོར་ཆགས། ས་སྟོན་འདོན་བྱས་ཏེ་ཐོན་པའི་རིག་རྒྱས་སྟགས་ལ་རྟོག་ཞིབ་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ལ་མི་རིགས་འདིས་སྤྱོད་ཤིང་སྤྱོད་བྱས་པ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་ལུང་སྤྱོད་པ་དང་། མི་རིགས་འདིའི་ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་རྒྱས་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་ཉིན་དུ་འི་ཆོས་ལུགས་དབར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའང་ཆོད་དཔགས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལྷ་བས་མི་ལོགས་པ་ཞིག་ལ་ཤེས་རིག་འདི་བཞིན་ས་གནས་རྒྱ་ཁྱོན་ཆེན་པོར་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་སྐར་བརྒྱུད་ནས་དར་བྱས་སྐབས་ཤིག་དུ་སྟོ་བྱར་དུ་འཇའ་ཡལ་བ་ལྟར་ཅ་བརྒྱག་དུ་ཕྱིན་ཞིན་གྱིས་མི་རིགས་འདིས་རྒྱ་གར་གྱི་

ཤེས་རིག་ཡར་ཀླས་འགོ་བར་ཤུགས་ཀྱིན་རི་ཐེབས་སྐྱར་ད་དུང་ཞིབ་འཇུག་
 རྱེད་རྒྱ་བསྐྱད་ཡོད་དོ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་བྱང་ནས་བཅན་འཇུལ་བྱས་ཏེ་ཡོང་་་
 པའི་འཕགས་པའི་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་སེང་གི་ཁ་འབབ་ཀྱི་རྒྱ་འགོའི་་་་་་
 ཕྱགས་ཀྱི་པན་རྒྱ་བ་(Panjōb)ས་ཁྲུལ་དུ་གནས་གཞི་བཅས། དུས་རབས་
 དེའི་ཆོས་ནི་དེས་བརྗོད་རིག་བྱེད་²⁾ (Rg—Veda B. C. 1200)གཙ་པོར་་་
 རྱེད་པའི་ཆོས་དང་ནམ་མཁའ་དང་། ཆར་བ་དང་། རླུང་དང་། སློག་དེ་
 མིན་གྱི་རང་བྱུང་གི་རྒྱས་པ་ལྟར་ངོས་འཛིན་བྱེད། དེ་རྗེས་རྒྱ་བསྐྱད་རིང་་
 ཤུགས་ཀྱི་མཛོ་བསམ་བསྐྱེབས་ཏེ་ཕྱི་ལོའི་གོང་ལ་ཆིག་སྟོང་(B. C. 1000)
 སྐྱར་ནས་འཕགས་པའི་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱགས་ལ་བཅན་་
 འཇུལ་བྱེད་འགོ་ཚུགས། ཡ་ལུ་རྒྱ་གཙང་པོའི་(Yamunā)གཡས་གཡོན་་
 དང་། རྒྱ་མོ་གརྒྱའི་(Gangā)བར་དཀྱིལ་རྣམས་མངའ་འོག་དུ་བསྐྱས།
 ས་ཁྲུལ་འདིར་ལོ་ཏྲག་སྟེ་ཆོགས་འདྲོད་རྒྱར་སློན་ལ། ཕ་རོལ་དག་པོས་་་་
 བཅན་འཇུལ་བྱེད་དོགས་སེམས་ངལ་མེད་པའི་ཐོག་དུས་ལྟན་རིང་པོའི་བར་
 ཞི་བདེའི་ངང་རྒྱན་གནས་སུབ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིད་དཔང་ཤོར་འོས་པའི་་་
 གནའ་རབས་ཀྱི་རྒྱ་གར་རིག་གནས་དག་ཡར་ཀླས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱིན་ཏེ་་་
 ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་རིག་སྟེ་ཆོགས་པ་རྣམས་པལ་ཆེར་ཕྱི་ལོའི་གོང་གི་ལོ་
 ཆིག་སྟོང་ནས་ལྷ་བརྒྱའི་(B. C. 1000—500)བར་དེར་བྱུང་ཡོད། དེས་་
 བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་བཅུམས་རྗེས་སྟན་ངག་རིག་བྱེད་(Sōma—Veda)དང་།
 མཆོད་སྦྱིན་རིག་བྱེད་(Yajur—Veda) སྲིད་སྲུང་རིག་བྱེད་(Atharva—
 veda)བཅས་གསུམ་ནི་ཕྱི་ལོའི་གོང་གི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ཙམ་ལ་བཅུམས་ཡོད།
 དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཤེས་རིག་རི་རྒྱས་སུ་བྱིན་ཏེ་ཆོ་གའི་སྐྱར་གཙ་པོར་སྟོན་་
 པའི་བྲམ་ཟེའི་གཞུང་(Brāhmaṇa B. C. 800)དང་། མཆོན་ཉིད་རིག་་་

པའི་གཞུང་ལྷ་པ་ནི་པ་ད་(Upanisad B. C. 500) བཅས་ཀྱང་བཅུ་མས།
 སྐབས་དེར་འཕགས་པའི་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱང་ཤོག་ཁག་སྡེ་ཆོགས་སུ་གྱུས་
 ཏེ་ཞིང་ལས་དང་འབྲོག་ལས་གཙ་པོར་གྱུར་བའི་མི་ཆོ་བསྐྱེད་བཞིན་ཐོག་
 ཆོང་ལས་དང་བཟོ་ལས་ཀྱང་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་འདུག་ཀྱང་
 གོང་ཁྱེད་ཆེན་པོ་ད་དུང་ཆགས་མེད། འཆོ་ཐབས་སྡེ་ཆོགས་སུ་གྱུས་ཏེ་ལྷ་
 མཆོད་པའི་ཆོ་ག་འདོན་མཁན་ཆོར་བྲམ་ཟེའི་རིགས་(Brāhmaṇa) དང་།
 ཆབ་སྲིད་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཆོར་རྒྱལ་རིགས་(Kṣatriya) དང་། ཞིང་
 ལས་དང་འབྲོག་ལས། བཟོ་ལས། ཆོང་ལས་བྱེད་མཁན་ཆོར་ཟེའི་རིགས་
 (Vaiśya) དང་། རིགས་གོང་མ་གསུམ་གྱི་བཀའ་གསུང་དང་ལེན་ལྷ་
 མཁན་ཆོར་དམངས་རིག་(Sudra) ཞེས་འབོད་པའི་རིགས་བཞིའི་རྣམ་
 བཞག་ཀྱང་སྐབས་དེར་བྱུང་། རིགས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་གཉེན་
 སྤྱི་དང་། ཁ་ལག་མཉམ་དུ་མི་བཟའ་བ་སོགས་གྱི་ལམ་ལྷགས་ངན་པ་དར།
 དཔོན་ཁག་ཕན་ཚུན་དམག་འཐབ་རྒྱན་མར་བྱས་ཏེ་ཤུགས་ཆེ་བས་རྒྱུང་བ་
 དབང་དུ་བསྐྱུས་ནས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་གང་དུ་
 བཀྱར་སྤྱེལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་གཞུང་ཡང་བྱུང་། དཔོན་ཁག་ཕན་ཚུན་འཐབ་
 འཛིང་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་གཙ་པོར་བརྒྱུད་དོན་དུ་བྱེད་པའི་མརྟ་
 རྟ་ར་ཏ་(Mahābhārata) ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མཆོན་བྱེད་སྟེན་ཚུལ་རིང་པོ་
 ཞིག་ཡོད། སྐབས་དེར་ལྷ་ས་འཕགས་ལྷལ་(Videha) གྱི་རྒྱལ་པོ་རྩ་ན་ཀ་
 (Janaka) ཞེས་པ་སྟོན་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཡིན། ལྷ་ས་འཕགས་ལྷལ་ཞེས་པ་ནི་
 ཡ་ལུ་རྩ་གཙང་པོ་དང་རྩ་མོ་གཤམ་བར་དཀྱིལ་བཀྲལ་བའི་ཤར་རྩྭ་གས་གྱི་
 ལྷལ་ཞིག་གི་མིང་དང་། ལྷལ་དེར་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཡང་སྐྱིང་
 འཕགས་པའི་མི་རིགས་ཀྱིས་ལྷལ་དབྱུས་བཀྲལ་ཏེ་ཤར་རྩྭ་གས་གྱི་ལྷལ་དབང་

དུ་བསྐྱུས། ཡུལ་ཁམས་ཆེ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་དབང་ཚད་ཀྱང་
ཆེ་དུ་ཕྱིན། ཡུལ་སྦྱགས་འདིར་རྒྱལ་སྦྱགས་སུ་བྲམ་ཟེའི་རིག་གཞུང་གཙོ་
བོར་བྱེད་པ་དང་མི་འདྲ་བར་རྒྱལ་རིགས་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ལྷ་སྤྱབ་ཀྱི་ཤེས་
རིག་བྱུང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྤྱུ་ཐུབ་པ་ཡང་དུས་སྐབས་འདིར་.....
འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ནོ། །

1)Hirakawa:Vol. T. ,P. 17.

2)Hirakawa:Vol. T. ,P. 18.

དུས་བྱ་གཉིས་པ། སངས་རྒྱལ་སྤྱི་དུས་ཀྱི་ རྒྱ་གར་ལྷ་ཡུལ།

བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤུག་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལམ་གོ་ཏ་མ་.....
(Gotama) སྤྱི་འགྲོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་དམ་པར་འཛིག་རྟེན་དུ་
བྱོན་པའི་དུས་རབས་ནི་ཕྱི་ལོ་མ་ཚུགས་གོང་གི་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་(B. C. 500)
ཅམ་ལ་འཁེལ་ཡོད། དུས་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་དབུས་ལ་སྤྱི་ཚོགས་གནས་...
སྤངས་དང་། ལྷ་ཡུལ་གསར་བརྗེ་བྱེད་དུས་དང་སྤངས་འགྲིགས་ཡོད།
དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་གྱི་གསར་བརྗེ་ལ་དགའ་ཞེན་བྱེད་པའི་སྐབས་དེ་...
རང་དུ་སངས་རྒྱལ་ཡུལ་སྤྱོད་དེར་ཐེབས་སྟབས་པ་དེས་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་...
ལམ་བཟང་སྟོན་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱ་གར་ཡུལ་སྤྱོད་གང་སར་དར་བྱབ་ཡོང་...
རྒྱའི་མཐུན་རྐྱེན་བཟང་པོ་ཞིག་དུ་ལྷུང་པ་དང་། རྒྱ་གར་བྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་...
རིག་བྱེད་ཆོས་ལ་དད་མོས་བྱེད་པས་ཆོས་དེ་ལག་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་རིགས་...
བྲམ་ཟེ་ནམས་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིད་དུ་བཅི་མཐོང་དང་དབང་ཆ་ཡོད་དུང་།
རྒྱ་གར་དབུས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་བྲམ་ཟེའི་དབང་ཆ་དར་བྱབ་མ་བུར་བའི་ཐོག་ཡུལ་...
སྤྱོད་དེར་བཀས་བཀོད་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་རིགས་ནམས་ལ་དབང་ཆ་དང་...
ཡོད་རྒྱུ་གིས་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཁོ་ཆོའི་འོག་དུ་ཉམས་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་...
དགོས་པའི་སྐབས་སུ་ཡོད། སྤྱོད་སྤྱོད་གཞན་ཞིག་ནས་བལྟས་ཆོ་སྐབས་དེར་...
རྒྱ་གར་དབུས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བརྒྱ་དུག་བྱུང་ཞིང་། དེ་དང་དེར་རང་...
རང་གི་འཁོས་ཀ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆགས་བྱལ་བས་བྱེད་...

བཞིན་པ་དང་། ལྷག་པར་རྒྱ་གར་དབུས་ཀྱི་རུབ་བྱང་དབང་དུ་བསྐྱས་པའི་
 ཀོ་ས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་(Kasala)ཀྱི་རྒྱལ་ས་མཉན་ཡོད་(srāvasti) ཏུ་བྱེད། རྒྱ་
 མོ་གར་ཁྲིམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུགས་དབང་དུ་བསྐྱས་པའི་དབུས་ཐུར་འཆང་བའི་
 རྒྱལ་ཁབ་བམ་མ་ག་རྒྱའི་རྒྱལ་ཁབ་(Magadha)ཀྱི་རྒྱལ་ས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་
 (Rājagṛha) ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ནི་རྩོམས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ཡིན།
 དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་མ་ག་རྒྱའི་རྒྱལ་ཁབ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་གསར་པ་རེད། ཡུལ་
 འདིར་ཞིང་ལས་གཙོ་ཐོར་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་མངའ་ཐང་དང་དབང་ཤུགས་
 འབར་བར་མངོན། རྩོན་སྤྱོད་དུས་རབས་འདིར་ས་གནས་རྒྱ་ཁྲོན་ཆེན་པོ་
 ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་མིང་རྩོན་མཚུངས་པའི་རྒྱལ་པོ་(rōjan)དབུ་བརྟེས་ཏེ་
 རྒྱལ་པོའི་དབང་ཚད་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཆགས་པའོ། །རྒྱ་མོ་གར་ཁྲིམ་
 གཞུང་ནི་གནས་གཤིས་ཆ་ལ་ཆར་བ་མང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ལོ་རྟག་སྤྱོད་ཆོགས་ཅི་
 འདོད་བཞིན་སྒྲུབ་གི་ཡོད། འདིར་སོ་ནམ་ཞིང་ལས་བྱེད་མཁན་ནང་ས་
 བདག་གྲལ་རིམ་པའང་བྱུང་། ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བ་དང་
 བསྐྱར་སྒྲིགས་གཅིག་ནས་ལག་ཤིས་བརྗོད་ལས་དང་ཆོང་ལས་ཀྱང་ཡར་རྒྱས་
 བྱུང་བ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ཡུལ་ལྷང་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན། བན་ཚུན་དུ་ཆོང་འགྲལ་
 བྱེད་པའི་འཆོང་པའི་ནང་གཅིག་གཙོ་ཐོར་བྱེད་པའི་ཆོང་དཔོན་(Sresth
 in, setthi)ལམ་ལུགས་ཀྱང་དར། གོང་གསལ་ལྟར་དུས་སྐབས་དེར་སྤྱིད་
 རྩོན་དང་དཔལ་འཕྱར་ཐང་ལ་འགྱུར་བ་ཤུགས་ཆེན་ཕྱིན་པའི་རྩོམས་ཀྱིས་
 ལུགས་སྤྱོད་རྒྱུང་པའི་རིགས་རྩས་ལམ་ལུགས་དང་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་རིག་བྱེད་
 ཉམས་གུད་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། ལྷག་པར་བྲམ་ཟེ་དང་བདག་རྒྱུར་བྱེད་
 པའི་མཆན་ཉིད་རིག་པ་དང་རང་བྱུང་ནམས་ལྟར་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་འགྲོའི་
 འདོད་སྤྱོད་མ་ཆོས་པ་དང་། འཕགས་པའི་མི་རིགས་ནམས་ཀྱིས་དུ་སྤྱོད་

མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཐེ་གཏོགས་བྱས་པ་སྐོས་ཆོས་ལུགས་གསར་པ་
སྐྱེས་པའི་ཕན་ཐོགས་སུ་གྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །

དེ་དུས་ཆོས་ལུགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་དར་བའི་དང་པོ་བྱམ་ཟེའི་
ཆོས་ལུགས་བྱེད་མཁན་གྱི་བྱམ་ཟེ་ནམས་ནི་གཞོན་ནུའི་སྐབས་སུ་ཆངས་ཀྱི་སྤྱི་སྐྱེས་པ་
སྤྱི་སྐྱེས་པ་སྤངས་ཏེ་རིག་བྱེད་ལ་སྤྱོད་གཉེར་བྱེད་ཅིང་། སྤྱོད་གཉེར་
ཆར་མཚམས་ཁྱིམ་དུ་ལོག་ནས་རྒྱུ་མ་སྤངས་ཏེ་ཁྱིམ་གྱི་འགན་དབང་ཁྱིམ་
ལོ་རྒྱུ་དུས་ཁྱིམ་གྱི་འགན་དབང་དུ་ལ་ཅིས་སྤྱད་དེ་ནགས་ཁྱིམ་དུ་མི་ཆེ་
བསྐྱེལ་རྒྱ་ཡང་སྤྱོད་བཏང་ཏེ་གནས་ངེས་མེད་འགྲིམ་བཞིན་གར་འགྲོ་གར་
སྤྱད་མེད་པའི་དང་མི་ཆེ་བསྐྱེལ་ལོ། །བྱམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་དེ་དང་ལྔ་པ་
མི་འདྲ་བ་དག་སྤྱི་སྐྱེས་ཆོས་ལུགས་(Śramaṇa, samana)ཞེས་པའི་ཆོས་
ལུགས་གསར་པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་འདྲའི་དག་སྤྱི་སྐྱེས་ནམས་ནི་གཞོན་ནུའི་དུས་
ནས་ཁྱིམ་སྤངས་ཏེ་རབ་དུ་བྱུང་མ་ཐག་གནས་ངེས་མེད་ཀྱི་ནགས་ཁྱིམ་
འགྲིམ་བཞིན་དཀའ་སྤྱད་སྤྱི་སྐྱེས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཞུགས་ནས་འཆི་མེད་ཀྱི་ལམ་
འཆོལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་མོད་ཀྱི་དག་སྤྱི་སྐྱེས་སྤྱོད་གཉེར་ཆེ་ཤོས་ནི།
འོད་སྤྱད་རྫོགས་བྱེད་དང་།(Pūṛaṇa Kassapa 不蘭迦葉) ཀྱུན་དུ་རྒྱ།
(Makkhali Gosāia 未伽梨瞿舍梨) ཀྱུལ་བ་ཅན།(Sāṅjaya Belat-
thiputta 散若夷毘羅梨沸)ལ་བ་ཅན།(Ajita Kesakkambalin 阿耆
多翅舍欽婆羅)ཀྱུ་ཏུའི་སུ་ལྷོག་ཅན།(Pakudha Kaccōyana 婆浮陀
伽旃那)གཅེར་སུ་བ་གཉེན་གྱི་སུ་(Nigantha Nōtaputta 尼乾子)
བཅས་དུག་བྱོན་པ་འདི་དག་ནི་ནང་བའི་གཞུང་དུ་འང་གལ་ཆེར་བཅི་བའི་
སྤྱོད་པ་དུག་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་བཞེད་དགོངས་ནམས་ནི་ནང་བའི་གྲུབ་
མཐའི་བྱེད་ཆོས་མཚན་པའི་ཡན་ལག་དུ་མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །

རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་ནི། 《འདུལ་བ་གཞི་བཅ་པོ་གཉིས་པ་》

(TTP. Vol. 41, No . 1030, བཞེ ff. 23b6—44a)ལས། བྲམ་ཟེའི་……
 བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་(སྤྱི་འདོད་ཀྱི་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་གོང་གི་མཚན་)དང་། སང་ནས་……
 བྱེད་(མཐུ་གཤམ་ཀྱི་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་གོང་གི་མཚན་) གཉིས་འགྲོ་བ་རྒྱུད་གི་བྱ་
 རྫོགས་བྱེད་ག་ལ་བ་དེར་དོང་སྟེ་བྱིན་ནས་འགྲོ་བ་རྒྱུད་གི་བྱ་རྫོགས་བྱེད་ལ་
 འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། ཤེས་ལྡན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་གང་ཡིན། སྒྲོ་བ་
 མ་ལ་གདམས་པ་ནི་གང་ཡིན། ཆངས་པར་རྒྱུད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་གང་ཡིན།
 སུན་ཡོན་ནི་གང་ཡིན། རྫོགས་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲུས་པ། བྲམ་ཟེའི་བྱེད་དག་ཁོ་པོ་
 བྱི་འདི་ལྟར་ལྟ་ཞིང་། འདི་སྐད་སྒྲུ་སྟེ། བྱིན་པ་མེད་དོ། མཚན་བྱིན་མེད་
 དོ། བྱིན་སྟེག་མེད་དོ། ལེགས་པར་རྒྱུད་པ་མེད་དོ། ཉེས་པར་རྒྱུད་པ་……
 མེད་དོ། ལེགས་པར་རྒྱུད་པ་དང་ཉེས་པར་རྒྱུད་པའི་ལས་ཀྱི་ལས་རྣམས་……
 ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད་དོ། འཇིག་རྟེན་འདི་མེད་དོ། །
 འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་མེད་དོ། མ་མེད་དོ། སེམས་ཅན་རྩལ་……
 ཉེ་སྟེ་བ་མེད་དོ། འཇིག་རྟེན་ན་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་སོང་བ་ཡང་
 དག་པར་ཞུགས་པ་གང་དག་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་རང་གི་མངོན་པར་ཤེས་པས་……
 འཇིག་རྟེན་འདི་དང་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་སྒྲུས་ནས་བསྐྱབས་……
 ཉེ་བདག་ཅག་ནི་སྟེ་བ་ཟད་དོ། ཆངས་པར་རྒྱུད་པ་བསྟེན་རྟོ། བྱ་བ་……
 བྱས་སོ། སྲིད་པ་འདི་ལས་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པ་དག་མེད་
 དོ། སྒྲོག་ནི་འདི་ཉིད་དེ་ལ་འཆོ་ཞིང་དེ་བྱིས་ཆད་པར་འགྱུར། ཞིག་པར་
 འགྱུར་ཉེ་གི་བའི་འོག་ཏུ་མི་འབྱུང་དོ། བྱེས་བུའི་ལུས་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་
 བཞི་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ཉེ་ཞེས་དང་།

ཀུན་ཏུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་ནི།《འདུལ་བ་གཞི་》(F. 24b2)ལས། ཀུན་

25b6—26a3)ལས། ལ་བ་ཅན་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲས་སོ། །ཤེས་ལྡན་ཁྱོད་
 གྱི་ཚོས་གྱི་ཚུལ་ནི་གང་ཡིན་སྒྲོ་བ་མ་ལ་གང་མས་པ་གང་ཡིན། ཚངས་པར་
 སྒྱུད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་གང་ཡིན། བན་ཡོན་ནི་གང་ཡིན། མི་པམ་གྱིས་སྒྲས་
 པ། བམ་ཟེའི་ཁྱེད་དག་ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་ལྟ་ཞིང་འདི་སྐད་སྒྲ་ཉེ། ལུས་.....
 བདུན་པོ་འདི་དག་ནི་མ་བྱས་པ། བྱས་པས་མ་བྱས་པ། མ་སྒྲུལ་བ། སྒྲུལ་
 པས་མ་བྱས་པ། གནོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ། ཀ་
 བ་བཞིན་ཏུ་གནས་པ་དག་ཡིན་ཏེ། བདུན་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་ཉེ། སའི་
 ལུས་དང་། རྩའི་ལུས་དང་། མའི་ལུས་དང་། རྩང་གི་ལུས་དང་། བདེ་
 བ་དང་། སྒྱག་བསྐལ་བ་དང་། སྒྲོག་གསོན་པ་ཉིད་ནི་བདུན་པ་ཉེ། ལུས་
 བདུན་པོ་དེ་དག་ནི་མ་བྱས་པ། བྱས་པས་མ་བྱས་པ། མ་སྒྲུལ་པ། སྒྲུལ་
 པས་མ་བྱས་པ། གནོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ། ཀ་
 བ་བཞིན་ཏུ་གནས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་འདི་ལྟ་ཉེ། བསོད་ནམས་
 སུ་འབྱུར་པའི་ཕྱིར་རམ། རྣིག་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རམ། བསོད་ནམས་
 དང་རྣིག་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རམ། བདེ་བར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རམ།
 སྒྱག་བསྐལ་བར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རམ། བདེ་བ་དང་སྒྱག་བསྐལ་བར་.....
 འབྱུར་བའི་ཕྱིར་གཡོ་བར་མི་བྱེད་ནམ་པར་འབྱུར་བ་མི་བྱེད། གཅིག་ལ་
 གཅིག་གནོད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་འདི་ཕྱིས་སུ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ནས་
 བྱེ་བྲག་པའི་(Vaisesika) གྲུབ་མཐར་ཐུར་ཏོ། །

ཀླ་ལྷའི་བུ་ལོག་ཅན་གྱི་འདོད་པ་ནི། 《འདུལ་བ་གཞི་》(27a2)ལས།
 ཀླ་ལྷའི་བུ་ལོག་ཅན་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲས་སོ། །ཤེས་ལྡན་ཁྱོད་གྱི་ཚོས་གྱི་
 ཚུལ་ནི་གང་ཡིན། ཚངས་པར་སྒྱུད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་གང་ཡིན། བན་ཡོན་
 ནི་གང་ཡིན། ལོག་ཅན་གྱིས་སྒྲས་པ། བམ་ཟེའི་ཁྱེད་དག་ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟ་

教徒)གོ་འཕང་བཞེས་ཤིང་ཚས་ལྷགས་འདིར་སྟོན་པ་ཉེར་བཞིའི་མཚན་...
 སྒྲོས་པའི་ནང་ནས་སྤྲ་ར་སྤྲ་ས་(Pārśva, Pāsa)ནི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་ཡོད་
 གྱི་མི་ཡིན་པར་མངོན། གཅེར་བྱ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ནི་ནང་ཚས་དང་འདྲ་...
 བར་རྒྱས་པ་ཆེ་ཞིང་། ཚས་སྐད་ཀྱང་ནང་ཚས་དང་མཐུན་པ་མང་། ལྷས་
 གྱི་དཀར་ལྷག་དྲག་པོ་ལ་བཞེན་ནས་ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར། དམ་བཅའ་ལྔ་
 དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་སྤྱང་ལ། སྒྲོག་ཆགས་ཡོད་
 རོ་ཅོག་ལ་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་འཆོ་བ་སྤྱང་། མདོར་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉིན་རེའི་
 འཛིན་ཆས་དང་ན་བཟའ་ཕན་ཆད་སྒོས་བཏང་སྟེ་མི་ཆོ་བྱེད་པར་གཅེར་...
 བྱར་ཐེབས་ཤིང་། ད་ལྟའི་བར་བརྒྱད་པ་མ་ཉམས་པར་བཞུགས། མདོ་...
 ཉིང་པ་ནམས་སྤྲ་ལྟ་དེའི་སྐད་དུ་(Ardha—mōgadhi)བཙམས་ཡོད་དོ།

ཡང་དག་རྒྱལ་བ་ཅན་གྱི་འདོད་པ་ནི། 《འདུལ་བ་གཞི》(f. 28a7—
 b4)ལས་ཡང་དག་རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས་སྤྲོས་པ། བྲམ་ཟེའི་ཁྱུ་དག་ཁོ་བོ་ནི་...
 འདི་ལྟར་ལྟ་ཞིང་འདི་སྐད་སྤྲ་སྟེ། བདེན་པ་དང་མི་འཆོ་བ་ནི་ཚས་སོ། །
 ཞི་བ་དང་། ཆ་བ་མེད་པ་དང་། འཆོ་བ་མེད་པ་དང་། ཉམས་པ་མེད་...
 པའི་གནས་དེ་ནི་ཚངས་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོས་པ། བཅན་པོ་སྤྲོས་པ་...
 དེའི་དོན་ཅི་ལགས། བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདེན་པའི་བསམ་པས་རབ་
 ཏུ་འབྱུང་བའོ། །མི་འཆོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚས་ཐམས་ཅད་མི་འཆོ་བའི་གཞི་
 ལས་བྱུང་བའོ། །ཞི་བ་དང་། ཆ་བ་མེད་པ་དང་། འཆོ་བ་མེད་པ་དང་།
 ཉམས་པ་མེད་པའི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་
 གངས་ཀྱི་ཆོག་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཚངས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་
 ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པ་སྤྱབ་པར་བྱེད་ན་དེ་ལྟར་ལེགས།
 གལ་ཏེ་སྤྱབ་པར་མི་བྱེད་ན་ཡང་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཉེ་བར་འགོ་བར་

འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བྲམ་ཟེ་དག་ནི་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་གཞིལ་
 བ་དང་། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་བབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཚངས་པའི་འཇིག་
 རྟེན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡང་དེ་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྦྱབ་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་.....
 འདས་པ་ལ་གཞིལ་པ་ཡིན་ནོ། །མཁན་པོ་བདག་ཅག་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་
 གནང་ན་བདག་ཅག་མཁན་པོའི་སྦྱན་སྲུང་ཚངས་པར་སྦྱོང་པར་སྦྱང་པར་
 བཟུང་། །དེས་དེ་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་གོང་གསལ་བཞིན་
 སྐབས་དེར་དགེ་སྦྱོང་བསོད་སྟོམས་པ་མང་པོ་ཡོང་བུལ་པའི་འབྱུང་རྒྱུ་ནི་
 ལྟ་བུལ་གསར་རྒྱུ་བརྒྱུ་ལེན་བྱེད་པའི་གསར་རྒྱུ་སྐབས་སུ་འཁེལ་པ་
 ཡང་གལ་ཆེ་ཡང་སྦྱགས་གཞན་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྤྱིར་མིག་བལྟས་ཆེ་སྐབས་
 དེར་རྒྱ་གར་དབུས་སུ་རབ་འབྱུང་དེ་ཅམ་ལ་བསོད་སྟོམས་འབུལ་རྒྱུ་འོ་.....
 དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའང་མཐུན་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་གར་
 དབུས་ནི་རྒྱ་མོ་གཞུང་དཀྱིལ་གྱི་ཡུང་གཞུང་ལ་ཟེར་ཞིང་། འཕགས་པའི་མི་
 རིགས་རྣམས་སོ་ནམ་ཞིང་ལས་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་ནས་གཞིས་ཆགས་བྱེད་
 པའི་རུས་དང་། བར་བསྐལ་དེར་རྒྱ་གར་དབུས་སྦྱགས་ལ་འབྲས་འདེབས་
 རྒྱུ་འོ་སོ་ནམ་རིག་པ་ཡར་རྒྱས་བྱེད་ཏེ། ཞིང་པ་རྣམས་རང་ཁ་རང་གསོ་.....
 ལུབ་པའི་སོག་བཟའ་འབྲས་ལྷག་པའང་བྱུང་། དབྱིངས་གསལ་བཞིན་ས་
 སྦྱགས་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆ་བས་འབྲས་ལྷག་རྣམས་བཀར་འཇུག་བྱས་ཀྱང་མི་....
 ལུབ་པར་རུལ་ཏེ་དོར་དགོས་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། འཆོ་བའི་མཐུན་རྒྱུ་དེ་...
 དག་ལ་བརྟེན་ཏེ་དགེ་སྦྱོང་བསོད་སྟོམས་པ་སོན་རྒྱ་དཀའ་ཆོགས་མེད་པར་
 བྱུང་ངོ་། །གོང་དུ་ལུ་སྦྱགས་སྟོན་པ་རྒྱག་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་
 ལུས་པ་བཞིན་སྐབས་དེར་སྦྱོང་ཆོགས་ནང་དགེ་སྦྱག་གི་ལས་བཟང་ངན་བྱས་

པ་ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་སྤྱད་དེ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་མིན་དང་། ཐར་པ་
 ཐོབ་པར་ལས་(Karman) སྒྲིང་དགོས་མིན་གྱི་གནད་འགག་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་
 པོ་ཆགས། དོན་སྤྱིང་འཁོར་པར་འཁོར་ཚུལ་གྱི་ནམ་བཞག་ལ་ཐུག་འདུག
 རྒྱ་གར་གྱི་ཡོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་པ་ཡིན་ན་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་གྱི་ནམ་
 གཞག་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་གྱི་ནང་མི་གསལ། འཁོར་བ་(samsāra) ཞེས་པའི་
 ཐ་སྙད་《ལྷ་པན་པ་ཏའི་》ནང་རིམ་པར་ཐོན། འོན་ཀྱང་《ཨ་པན་པ་
 ཏ་》ཞིང་པར་ཐ་སྙད་འདི་མེད་པར་སངས་རྒྱས་བྱུང་རྗེས་གྱི་《ལྷ་པན་པ་
 ཏར་》ཐ་སྙད་འདི་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད། གང་ལྟར་སངས་རྒྱས་བྱོན་པའི་
 སྐབས་འདིར་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་གྱི་བསམ་ཚུལ་བྱུང་བར་མངོན། ལས་
 ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་བཞིན་སངས་རྒྱས་མ་བྱོན་གོང་ནས་ཡོད་ཀྱང་ལས་
 དང་འབྲས་བྱའི་ནམ་བཞག་མ་བྱུང་བར་མངོན། ནང་ཆོས་སྤུ་ལས་ཞེས་
 པའི་འགྲེལ་བརྗོད་གསལ་པོ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ལས་དང་འབྲས་བྱའི་འགྲེལ་
 པ་ཡང་དག་པར་གཏན་འབེབས་དང་འགྲེལ་འགྲེལ་བརྗོད་མཛད། གཅིར་
 བྱ་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་འང་ལས་འབྲས་ནམ་གཞག་ཡོད་ཀྱང་ནང་པ་ལྟར་
 ཐུས་དག་པོ་མེད། གཞན་ཡང་སྐབས་དེར་ལྷ་ལྷུབ་འདྲ་མིན་བྱུག་ཅུ་རེ་
 གཉིས་བྱུང་སྒྲོར་སོགས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་འདི་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་
 བྱས་སོ། །

དུམ་བུ་གསུམ་པ། བྱིས་པའི་བསམ་ཆོད་

མཛོད་ནམ།

༡. མཚན་གསལ་ཚུལ། དེང་རབས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པར་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་མཁན་མཁས་པ་ཚོས་སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན་ནང་པའི་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྲ། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་ཚོས་ལྷགས་ལ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་རྗེས་འཇུག་ནམས་ཀྱིས་ནང་པ་ཞེས་འབོད་ཀྱང་ནང་པ་མིན་པའི་ཚོས་ལྷགས་གཞན་པས་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་(Bauddha) འབོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་ཚོག་འདི་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཐ་སྟད་ལྟར་སྤང་ཡང་དངོས་གནས་བྱས་ཆེ་གཅེར་བུ་པ་ཚོས་ཀྱང་བེད་སྤྱད་བྱེད། སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་ནི་མི་ཤེས་པ་སངས་ལ་ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲོ་སྟོས་རྒྱས་པའི་དོན་ཡིན། ཐ་སྟད་འདི་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཚོས་སྟད་བུ་འབོད་པ་འདིས་ནང་པའི་ཚོས་ནི་ཤེས་རིག་རང་ཡིན་པར་མཚན་པའི་རྟོན་འབྲེལ་བུ་འགྲིགས། ། དཔེར་ན་གཅེར་བུ་པའི་གཞུང་《ཨི་སི་ལྷ་སི་ཡིས་》(Isibhāsiyōim) ཞེས་པར་དྲང་སྟངས་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྷ་བྱུང་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ་ཡང་སྤྱི་མི་ལེན་པ་ཞེས་བསྟན་ཡོད། འོན་ཀྱང་གཅེར་བུ་པའི་སྟོན་པ་དཔལ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱལ་བ་དཔལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་འབོད་སྟོལ་དར་བྱབ་ཆེ། དེ་བཞིན་དགྲ་བཙམ་པ་ཞེས་པའང་གཉིས་ཀའི་ཚོས་སྟད་ཡིན། གཅེར་བུ་པས་སངས་རྒྱས་ལས་དགྲ་བཙམ་པ་རིམ་པ་མཐོ་བར་བཞེ་ཡང་ནང་པས་ཉན་ཐོས་ལ་དགྲ་བཙམ་ཞེས་འབོད་

ཅིང་། ལྷན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་ཞུ། འོན་ཀྱང་ཉན་...
རང་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་མི་འབྱུག་པ་མ་ཡིན། དཔེར་ན། 《དབུ་མ་.....
འབྱུག་པ་》ལས། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་ནམས་ཐུབ་དབང་འབྱུངས། །
ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་དང་། དེ་ཙམ་མིན་པར་ཐུབ་པ་དང་བཅའ་ལྷན་འདས་
ཞེས་པ་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀས་བཤད་སྡུང་བྱེད་པ་སོགས་མང་། ལྷག་པར་...
འདུལ་བའི་ཆོས་སྐད་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་མཐུན་ནོ། །

༡. **སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱས་རབས།** བདག་ཅག་གི་ལྷན་པ་ཤུག་ཐུབ་...
པ་ནི། ཤུག་འི་མི་རིགས་(Sākya, Sakiya)དང་སྐྱེ་བྱས་གོ་ཏ་མའི་(Co-
tama, Cautama)བྱས་ཡིན། རབ་ཏུ་མ་བྱུང་བའི་མཆོན་ལ་དོན་གྲུབ་(Si-
ddhattha, Siddhārtha 悉達多)ཞུ། ཤུག་འི་མི་རིགས་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་
དང་བལ་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཁུལ་ལ་གཞིས་ཆགས་པའི་གངས་ཉུང་...
མི་རིགས་ཤིག་རེད། ཁོ་ཆོའི་རྒྱལ་ས་སེར་སྐྱའི་གོང་(Kapilavastu)ཡིན།
དེར་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་སེར་སྐྱའི་གོང་གི་ཆགས་ཤུལ་བལ་ཡུལ་གྱི་ལྷ་.....
ཚུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཏི་ལོ་ར་ཀོ་ཏ་(Tilaurakot in modern padaria
in the Tarai)ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་མཁས་པ་ན་ཀ་ཐུར་སོགས་
ཀྱིས་ས་ཁུལ་འདི་སྡོག་ཞིབ་བྱས་ཏེ་བཀྲགས་སྐབས་མིའི་བྱས་པ་མང་པོ་ཐོན་
སྟབས་སྐབས་ཤིག་ས་འགལ་བརྒྱབ་སྟེ་སྟོང་པར་མཐོང་ཚུལ་བྱང་འདུག
འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བརྒྱན་སོགས་གནའ་རྩལ་ཁྱོན་ཆེར་ཐོན་བྱང་.....
སེར་སྐྱའི་གོང་ཡིན་ཞེས་གསལ་པའི་ཡི་གེ་རྟེན་ཐོན་བྱང་མེད། ཡང་རྒྱ་གར་
གྱི་གནའ་རྩལ་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་མཁས་ཆོས་བཤད་ན་པི་པ་ར་ཏ་མ་(Pi-
prahwa)ཞེས་པའི་བལ་ཡུལ་ས་མཆོམས་དང་ཉེ་བའི་རྒྱ་གར་ས་ཆ་དེ་ཡིན་
ཟེར། ས་ཆ་དེའི་མཆོད་རྟེན་སྡོག་འདོན་བྱས་ཏེ་བུམ་པ་ཞིག་ཐོན་པ་དེ་.....

སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ལས་འཆད། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་ཁྱེད་ཀྱིས་ལས་བདུས་ཀྱིས་རྒྱན་བདུན་
 དང་། རྒྱ་ལུས་རྒྱབ་ཚུལ་བརྟན་པའི་སྒྲོན་ལས་འགྲེལ་ཡོ། །གསང་འདུས་ཀྱི་
 འགྲེལ་པ་གལ་ཆེ་བ་ནི་རྒྱ་བས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་
 རྒྱན་གསལ་(Toh. 1785 ཏ)དང་དོན་འགྲེལ་སྒྲུབ་མཛད་པའི་རྒྱབ་.....
 ཐབས་མདོར་བྱས། (Toh. 1796 ང)མདོ་བསྒྲེས།(Toh. 1797 ང)རིམ་
 ལུ་(Toh. 1802 ང)དང་འཕགས་པ་ལྟའི་སྒྲིབ་བསྐྱས་སྒྲོན་མེ། (Toh. 1803
 ང)ལྟའི་སྒྲིབ་རྣམ་བཞག་རིམ་པ་(Toh 1809 ང)སོགས་དང་པོད་འགྲེལ་
 བྱེད་སྒྲོན་ཀྱི་སྒྲོན་གསལ་བཤད་སྒྲུབ། (Toh. 5077 ཏ) རྒྱབ་ཐབས་མདོར་
 བྱས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་(Toh. 5078 ཏ)དང་། རྩོམ་ཁ་པའི་སྒྲོན་གསལ་.....
 མཆན་འགྲེལ།(Toh. 5282 ང) རྒྱན་གསལ་ས་བཅད་བསྐྱས་དོན།
 (Toh. 5283 ཏ) རྒྱན་གསལ་མཐའ་གཅོད། (Toh. 5284 ཏ) ལྟ་མོ་
 བཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། (Toh. 5285 ཏ) ཡེ་ཤེས་རྩོལ་ཁྱེད་ཀྱིས་ལས་
 བདུས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། (Toh. 5286 ཏ)རྣམ་བཞག་རིམ་པའི་རྣམ་
 བཤད།(Toh. 5290 ཏ)རིམ་ལུ་གསལ་སྒྲོན་(Toh. 5302 ང)སོགས་གལ་
 ཆེད། །གསང་བ་འདུས་པ་རྒྱ་གར་དུ་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ལུགས་.....
 གྲང་འཕགས་ལུགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་དང་། ཀུན་སྙིང་ལུགས་
 དང་། རྒྱ་པའི་ལུགས་བཅས་བཞི་ཡོད་པ་ལས་ལུགས་སྟེ་ཤོས་ཡེ་ཤེས་.....
 ཞབས་ལུགས་ནི་དེབ་རྩོན་(ང 767)ལས་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་
 (Buddhasrijñana)ནི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པའི་བརྩི་ཏ་
 རྟེ། དེས་ལུལ་མ་ག་རྟའི་ཕྱེ་བྲག་ཁའི་ཞེས་བྱ་བར་སྤྱང་བྱུང་དོ་འཛིག་དུ་
 སྒྲོབ་དཔོན་སངས་ཤི་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པའི་.....
 ཚུལ་ལ་ཤིན་དུ་(8a1)མཁས་པ་རྩེ་བཅུན་གྱི་སྤྱང་བ་ཐོབ་པ་ཡང་གུགས་པ་

དེ་མཉེས་པར་བྱས་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྒྱ་ཕྱིན་པ་དང་། དེ་ལས་...
 གཞན་པའི་གཞུང་ཡང་མང་དུ་སྒྲིམ་ཤིང་། རིག་པས་ཀྱང་རྣམ་པར་དབྱེད་
 པ་མཛད་ནས། སྤར་རྒྱ་ལན་དར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྒྱ་ཕྱིན་པ་སྤྱད་པའི་
 འགྲེལ་པ་(Toh. 3798 ཉ)བཙུགས་ཞེས་སྒྲིབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པའི་...
 དངོས་སྒྲིབ་ཡིན་པས་ན་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་མཇུག་དུ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་...
 ཡོད། སྒྲིབ་དཔོན་འདིའི་དུས་རབས་ལ་བརྟེན་ནས་གསང་འདུས་དུས་...
 རབས་ཀྱང་རྩལ་ཅམ་དཔོག་ལུས། བཀའ་ཚུལ་ནི་ཀུན་བཟང་སྤྱབ་ཐབས་...
 (Toh. 1855 དི —1864)སྔགས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །དེའི་བརྒྱུད་པ་ནི་...
 དེབ་སྒྲོན་(རྩ 10a3)ལས། བོད་དུ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལྷགས་རྣམས་དང་...
 བོར་ལ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ (958—1055)ལ་མང་དུ་བྱུང་ནས་སྒྲིབ་མ་
 རྣམས་ལ་ཡང་གསུངས་ཤིང་རིམ་པར་བརྒྱུད་དོ། །པརྟེ་ཏ་སྤྱི་ཉིས་ཀྱང་...
 །ལམས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལྷགས་རྣམས་མང་དུ་བཤད། སྒྲོན་གྱི་སྒྲིབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱུ་གསང་བ་དང་སངས་རྒྱུ་ཞི་བ་(Buddhasānti)གཉིས་ཀྱང་ཡེ་
 ཤེས་ཞབས་(Jñānapāda)ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྒྲིབ་མ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་...
 མཛད་ཅིང་། འགྱུར་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་ལྷགས་སོ། །
 ཞེས་སྔགས་ཞིབ་ཆ་གསལ་ལོ། །

འཕགས་ལྷགས་ནི་དེབ་སྒྲོན་(རྩ 4a7)ལས། རིན་ཆེན་བཟང་པོས་...
 འདིའི་རྒྱུད་དང་། འགྲེལ་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་བ་(b1)སྔགས་པའི་འགྲེལ་པ་...
 དང་། བརྟེན་པ་དང་རྩྭ་གས་པའི་རིམ་པ་སྒྲོན་པའི་སྤྲ་མོ་ཡང་མང་དུ་...
 བསྐྱར་ཞིང་བཤད་པ་ཡང་མཛད་པར་སྤྲང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་ནས་ཀྱི་
 ལོ་རྒྱུ་བ་མང་པོས་ཀྱང་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་འདུས་པ་བསྐྱབས་...
 ཤིང་བོད་དུ་ཡང་བཤད་མོད་ཀྱི། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྩེ་འགོས་ཉིད་ཀྱི་

རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་འདུས་པའི་བདག་པོར་གྱུར་ཏོ། །དེ་
 ལ་འདུས་པ་བ་རྣམས་ཞལ་མཐུན་པར་འདུས་པའི་རྒྱུད་འདི་ཨ་ཏི་ཡ་ན་(Ud-
 diyōna)དེང་སང་གི་ཨ་ཏི་ས་(Orissa)རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཨིན་ཱ་ཏི་(In-
 drabhūti)ཞེས་བྱ་བ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མཐུས་སྟབ་པའི་དབང་པོས་དེར་
 སྤྱོན་ནས་དབང་བསྐྱར་ཞིང་རྒྱུད་བཏུན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་ཀྱང་
 རྒྱས་བཅས་ཀྱི་རྒྱུད་པས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པས་རིག་པ་འཛིན་པར་གྱུར་
 བ་ནས། ཨ་ཏི་ཡ་ཆའི་གནས་སྤོངས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར། དེ་ཡང་སྤུ་ལས་གྱུར་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་མ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་པོ་ལས་མཉམ་ནས། དེས་རྩ་ཚུགས་ཀྱི་ས་.....
 བདག་གི་སྤྲ་ཀའ་ལ་བཤད། དེ་ལ་བཅུ་ཟེ་ཆེན་པོ་ས་ར་ཏས་གསན་ཞིང་།
 དེས་སྒོ་བ་དཔོན་སྤྲ་སྟབ་ལ་གསུངས་ལ། དེ་ལ་སྒོ་བ་མ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་.....
 སྒོ་བ་མའི་གཙུག་པོ་ཤུག་བཤེས་གཉེན།(Sākyamitra)ལྷ་ཅུ་དེ་ལ།(Āryade-
 va)སྤྱི་བྱང་རྩལ།(Nagabodhi)ཟླ་བ་གྲགས་པ་(Canchrakirti)སྟེ་བཞི་
 ཡིན་ཞིང་། ཟླ་བ་གྲགས་པའི་སྒོ་བ་པའི་རྩ་རྗེ་ལ་བཤད། དེས་ནག་པོ་པ།
 དེས་ས་འབྲེས་པ། དེས་མངོན་ཤེས་ཅན་ལ་བཏུན་ཏེ། འགོས་ཀྱིས་དེ་ལ་
 སོགས་པ་ལ་གསན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འགོས་ནི་རྟ་ནག་སྤྱི་ལྷག་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་སའི་ཆར་ལུས་སྒྲོན་མའི་སྤུལ་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་ལས་འབྲུངས།
 མཚན་ནི་ལྷས་བཅས་ཏེ་ལྷས་སྐྱབས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ་གསུང་འགོས་ཡིན་
 ཞིང་ཞེས་སོགས་གསལ། འཕགས་ལྷགས་ཀྱི་སྒོ་ལ་འབྱེད་ནི་གསང་སྤགས་ཀྱི་
 སྒོ་བ་དཔོན་སྤྲ་སྟབ་ཡིན་ཅིང་ལྷགས་འདི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་རོལ་
 གྱི་དུས་རབས་དགུ་པ་ལ་དབུ་བརྟེན་ཏེ་དུས་རབས་བརུ་པ་ནས་བརུ་གཅིག་
 པའི་བར་ཁྲབ་གདལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལྷགས་ཀྱང་མི་མངོན་.....
 པའི་གནས་ལ་བཞོད་ཡོད། གོང་ལྷས་འཕགས་ལྷགས་ཀྱི་སྒོ་བ་དཔོན་.....

སྒྲགས་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་སྐོ་དང་པོ་ནས་རགས་པ་དང་ཕྱ་བའི་ནམ་པའི་
 རིམ་གྱིས་བསྐྱམ་པའི་ནལ་འབྱུང་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྟུན། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་
 རིམ་པ་ཞེས་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རང་འབྲས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཡོངས་སུ་
 སྒྲིབ་ཅིང་རྒྱད་དག་པར་བྱེད་པའི་ནལ་འབྱུང་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྟུན།
 བསྐྱེད་རིམ་ཞེས་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་ནམ་པ་
 མཐུན་པར་སྒྲགས་དང་མཚན་མ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་ནལ་
 འབྱུང་དུ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱམས་པས་དེ་ལྟར་བརྟུན། རྫོགས་རིམ་(utpanna
 —krama, nispanna—krama 究竟次第)ཞེས་པ་ནི་བསྐྱམས་སྐྱབས་གྱི་
 རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱོབ་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ནལ་འབྱུང་ཞིག་ལ་ཟེར། མ་བཙས་པའི་ནལ་འབྱུང་། མ་བཏགས་
 པའི་ནལ་འབྱུང་། རིམ་པ་གཉིས་པའི་ནལ་འབྱུང་། སྐྱལ་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་
 རྣམས་དོན་གཅིག་ མ་བཙས་པའམ་མ་བཏགས་པའི་ནལ་འབྱུང་ཞེས་ཟེར་
 བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་དང་རྩ་ཉི་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་
 པའི་དོན་སྒྲོས་བཙས་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་ལས་སུ་བྱུང་བའི་
 མཐུས་རྒྱུད་སེམས་ཅམ་ལས་གྲུབ་ཅིང་སྒྲོས་མ་བཏགས་པའི་ལྟའི་སྐྱེར་རྫོགས་
 པས་དེ་ལྟར་བརྟུན་དོ། །སྤྱི་པ། སར་བྱེན་ཐེག་པའི་རིན་ཆེན་རུལ་མང་
 བཅེགས། རྒྱུད་ལྗེ་ནམ་བཞིའི་བང་རིམ་མངོན་པར་མཐོ། །བདེན་གཉིས་
 རྒྱུད་འཇུག་ཉི་ལྔས་རབ་བརྒྱན་པའི། །ཤུག་འཇུག་སྐྱལ་ལྷན་པོ་འདི་ཀོ་
 མཚར། རྒྱུད་ལྗེའི་རྒྱལ་པོ་འདུས་པ་ཅ་བའི་རྒྱུད། །མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞི་
 སྐོ་ལྷགས་རྒྱས་བཏབ་པ། །ཅ་བཤད་མན་ངག་སྐྱུར་བའི་ལྗེ་ཐིག་གིས། །བྱེ་
 བ་ཆེ་ཟབ་རིན་ཆེན་འདོད་རྒྱུར་མཐོང་། །ནམ་བཞིའི་དྲི་མ་མ་ལུས་འཁྱུང་
 བྱེད་པའི། །དབང་བཞིའི་བརྟུན་དོན་ལེགས་པར་འཕྲོད་ནོང་ན། །སྐྱེ་བཞིའི་ས་

ཐོན་རྒྱུད་ལ་བཞག་པའི་མཐུས། །རྣམ་བཞིའི་མི་འཇིགས་ཐོབ་ལ་མི་རིང་སྟུང་།
མང་མང་དཔག་མེད་བསྐལ་པར་མཚན་ཅིམ་ཡང་། །ལྷང་ལྷང་ཐོས་པ་ཆེས་
དཀའི་གསང་འདུས་ལ། །ཡང་ཡང་འདྲིས་པའི་ཐོས་པ་དམན་ན་ཡང་།
གསལ་གསལ་དབང་བཅུ་འཕྲོད་འདི་འང་བསྐལ་བ་བཟང་། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་
བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

༡. མ་རྒྱུད། མ་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོག་མར་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་ཙ་རྒྱུད་.....
བརྟག་⁷⁾པ་གཉིས་པ་(Hevajra—tantra Toh 417 ང T 892)འདི་.....
བཅམས་ཡོད་ཅིང་འདི་ལ་ཙ་རྒྱུད་ཅེས་བརྗོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་.....
མཁས་གྲུབ་རྗེའི་བརྟག་གཉིས་འགྲེལ་པ་(ལྷ་པར་ང 40b3)ལས། ཙ་བའི་
རྒྱུད་ནི། རང་ཉིད་རྒྱུད་གཞན་འཆད་པའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་གནས་པ་མ་
ཡིན་པར། རང་ཉིད་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བཤད་པར་བྱ་བའི་
གཞིར་གནས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྔོན་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་
དང་། ཟུམ་བཟུས་ཏེ་གསུངས་པ་གཉིས་གཉིས་པལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཡོད་དོ། །
ཞེས་དང་། (39a5) ཙ་རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ་གང་ལས་བཟུས་པ་ཡིན་
ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱང་བརྟག་པ་གསུམ་བཅུ་ཙ་གཉིས་པ་ལས་ཕྱང་བ་ཞེས་.....
བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྡོ་རྗེ་སྟོང་འགྲེལ་ལས། རྡོ་རྗེ་སྟོང་པོར་གསལ་བཅུ་བ་
པ། །བདག་མེད་མས་ཀྱང་ཞུས་པ་ཡི། །ཀྱི་རྡོ་རྗེ་འབྲུམ་ཕྱག་ལུ་པ་ལས་ཀྱང་
དུའི་རྒྱུད་གཞུང་ཕྱིར་དང་བཅས་པའི་བདུན་བརྒྱ་པ་འདི་བཙམ་ལྷན་འདས་
རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲུམ་ཕྱག་(b)ལུ་
པ་ལས་བཟུས་པའི་ཀྱང་དུའི་རྒྱུད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དུས་.....
རབས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལ་མཁས་པར་གྲགས་པའི་⁸⁾སེ་ནེ་ལ་རྩ་རབ་ཀྱིས་ད་
ཡོད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དུས་རབས་བརྒྱུད་པའི་མཐུག་དུ་བཅམས་པར་བཤད་ཡོད།

ལ་ལྷ་པ་རྩ་གྱི་(法護 963—1058)དགུང་ལོ་སྟེན་ཅུ་ལ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་
 ཏེ་གྲི་རྩོར་(T 892)བསྐྱར་ཡོད་པས་རྩལ་རབས་བརྩ་པའི་གང་རྩལ་དུ་.....
 བཅམས་ཏེ་བཞུགས་པར་ཚུད་པ་མེད། ཡང་རྩོ་རྩོ་སྟོབ་དཔོན་དོན་ཡོད་རྩོ་
 རྩོ་རྩོ་སྟོབ་སྟོབ་རྩོ་“十八会 指 歸”དེ་ཉིད་བསྐྱར་པའི་ལཱུ་དགུ་པ་མ་
 རྩོད་ཡིན་པར་གསུངས་འདུག་ན། མ་རྩོད་གྲི་ཙ་བ་རྩལ་རབས་བརྩ་པའི་
 དགུང་བཅམས་པར་དོགས་པ་མེད་དོ། གྲི་རྩོར་གྲི་བཤད་པའི་རྩོད་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་མཁའ་འགྲོ་མ་རྩོ་རྩོ་གུར་(Toh. 419 ང)ཡིན་ཅིང་འདི་
 ལ་བཤད་རྩོད་ཅེས་བརྩོད་པའི་རྩོ་མཚན་ནི་མཁའ་གྲུབ་གྲི་བཟླ་གཉིས་.....
 འགྲེལ་པ་(40b4)ལས། བཤད་པའི་རྩོ་ནི་ཙ་རྩོད་དེ་དང་དེར་མི་གསལ་བ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མ་ཚང་བ་ཁ་སྐྱོང་བ་དང་། མདོར་བསྐྱར་བ་
 རྩོས་པར་འཆད་པ་དང་། རྩོ་གྲངས་གཞན་ཡང་སྟོན་པ་དང་ཆོག་དོན་
 ཞིབ་པར་འཆད་པ་སོགས་གྲི་སྟོན་ཙ་རྩོད་དེའི་འགྲེལ་པ་ལྷ་བྱུང་གནས་
 པའོ། ཞེས་གསུངས། རྩོད་འདིའི་བཤད་སྟོབ་ནི་མཁའ་གྲུབ་གྲི་བཟླ་.....
 གཉིས་འགྲེལ་པ་(51a1)ལས་རྩོད་འདི་ལ་བཤད་སྟོབ་མི་འདྲ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 བ་གཉིས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྩོ་རྩོ་པོས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་
 (Toh. 1180 ཀ)དང་། དེའི་རྩོ་སྟེན་འབྲང་བ་རྩོ་རྩོ་པོས་མཛད་པའི་རྩོ་
 རྩོ་རྩོ་གྲི་སྟོབ་པོ་བསྐྱར་པའི་དཀར་འགྲེལ་(Toh 1186 ཀ)ཞེས་བྱ་བ་
 ལ་སོགས་པ་དག་གིས་རྩོད་འདི་ཉིད་རྩལ་གྲི་འཁོར་ལོའི་རྩོད་འགྲེལ་དང་.....
 ཚུལ་མཚུངས་པར་འགྲེལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འགྲེལ་པ་སྐྱོར་གསུམ་
 ཤལ་ལ་ནས་རྩོ་གར་དུ་མ་ཕེབས་གོང་དུ་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྲི་གྲུབ་ཆེན་དང་
 པན་ཆེན་མཁའ་པ་རྩོས་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་། མན་ངག་བརྩོད་པའི་.....
 བཤད་པའི་སྟོབ་སྟོབ་མ་དང་བཤད་ཚུལ་ཆེས་མི་མཚུངས་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་

ཉིད་(51b5)ལས། དེ་ལྟར་བཤད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་རེ་
 ཞིག་རྩི་རྩེ་འཆང་གིས་ལུང་བསྟན་ཅིང་མཁའ་འགྲོ་མས་དངོས་སུ་རྩེས་སུ་
 བཟུང་བ་ལས་སྤྱོད་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་རྩི་རྩེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མཐོན་ཏུ་མཛད་
 པའི་དཔལ་ཡན་ལག་མེད་པའི་རྩི་རྩེ་རྩེས་སུ་བཟུང་བའི་མན་ངག་ལས།
 ལམ་འདིས་སྤྱོད་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་མཆོག་གི་དངོས་སྤྱུང་བརྟེན་པའི་སྤྱུང་ཆེན་མཆོ་
 གྲུས་ཞབས་ཀྱི་རྒྱུད་དཀའ་འགྲེལ་(པར་ཅན་ Toh, Toh, 1181 ཀ)དང་
 བསྟེན་རྩིགས་ཀྱི་མན་ངག་ནམས་དང་། ཡང་རྩེ་བཅུན་རྩི་རྩེ་བདག་མེད་མ་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་དབང་(52a1)བསྐྱར་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་
 ལས་མཆོག་གི་དངོས་སྤྱུང་གི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་དཔལ་ལྡན་
 མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་དབང་རྒྱུག་པའི་མ་པའི་སྤྱུང་གི་སྤྱོད་པོར་ལྷུང་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱི་
 མན་ངག་མ་ལུས་པར་སྤྱུགས་སུ་རྒྱུད་པས་རང་དང་རྩིགས་པ་མཉམ་པ་
 གྲགས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མས་ཀྱང་རྩེས་སུ་བཟུང་བས་མཆོག་གི་
 དངོས་སྤྱུང་བརྟེན་པའི་སྤྱུང་ཆེན་རྩི་རྩེ་པའི་སྤྱུགས་ཀྱི་མན་ངག་འཛིན་པ་
 མཁའ་པ་ཆེན་པོ་མི་སྤྱུང་བའི་འགྲེལ་པ་(Toh. 1185 ཀ)སྟེ་དེ་ལྟར་
 བཤད་སྤྱོད་དེ་དག་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་ཅིང་། འགྲེལ་པ་གཞན་(མི་རྒྱ་པས་
 མཛད་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཐེང་བ་ Toh. 1189 ཀ)དང་། མི་རྒྱ་པ་རྩིས་མཛད་པ་
 ལྷུང་གི་དཀའ་འགྲེལ་ཞལ་ནས་བརྒྱུད་པ་(Toh. 1194 ཅ)དང་། འཛིགས་
 མེད་འབྱུང་གནས་སྤྱུང་པའི་མན་ངག་སྟེ་མ་(Toh. 1198 ཆ)ཡིས་ལེགས་
 པར་བཤད་པའི་ཆ་ཡང་སྤངས་ནས། ཅ་བཤད་ལེགས་པར་སྤྱར་ཏེ་སྤྱོད་པའི་
 མན་ངག་བཞིན་ཏུ་འཆང་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་པའི་མ་པ་ནས་ཤར་སྤྱུགས་
 ནག་པོ་པ་ནག་པོ་པའི་བརྟག་གཉིས་དཀའ་འགྲེལ་(Toh. 1187 ཀ)དང་
 ལྷུང་གི་བརྟག་པ་དང་པོའི་བཤད་སྤྱུང་(Toh. 1195 ཅ)ལ་བརྒྱུད་པ་ག་ཡ་

རྟ་ར་ལས་འབྲོག་མི་ཤུག་ཡེ་ཤེས་གསན་པ་དང་། རྟ་ཕྱི་པ་ནས་རིམ་པ་.....
 བཞིན་བརྒྱད་པ་དཔའ་པོ་རྟ་རྩེ་ལས་འབྲོག་མིས་གསན་པའི་སྲོལ་ཐམས་.....
 ཅད་ཡོངས་སུ་རྟ་རྩེ་གསན་པ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བ་ཁྲུ་དཔོན་དག་ལས་ལེགས་པར་
 བརྒྱད་དེ་དཔལ་ལྡན་སྐྱ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་..
 པོ་ལས། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐུན་ལྡན་རྩེ་བཙུན་རེད་
 མདའ་བ་ཆེན་པོ་ཀྱ་མ་ར་མ་ཉིས་གསན་ཞིང་། ཡང་ཆོས་རྩེ་དམ་པའི་རྣམ་
 བཤད་ཆེན་མོའི་བཤད་པ། ཆོས་རྩེ་ལོ་རྒྱ་བ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་
 ལ་ཡང་གསན་ལ་ཡང་ཆོ་རྩེས་སྐྱ་མའི་སྤྱགས་སྤྲས་སྐྱ་མ་ལམ་འབྲས་པ་དཔལ་
 ལྡན་ཚུལ་ཁྲིམས་པ་ལའང་རྒྱད་གསུམ་མན་རག་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་.....
 རྟ་རྩེ་གསན་པར་གསན་ནོ། རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོ་དེ་..
 ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་བདག་གིས་ས་ཆེན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ། རྩེ་བཙུན་ཚེ་མོའི་
 རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར། རྒྱུད་ལྗེ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་རྩེ་བཙུན་གྲགས་....
 པའི་དཔག་ལྡན་དང་བཅས་པའི་(b)རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་ཞིབ་པར་ལན་གཉིས་
 སུ་བཀའ་རྒྱུ་མཆོས་ཞེས་གསལ་ལོ། གྲེ་རྟོག་བཅའ་མས་པའི་རྩེས་རྩལ་དུ་.....
 བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུད་⁹⁾ (Samvara 勝樂 Poh 368 ཀ)དང་། དེ་རྩེས་བདེ་
 མཆོག་གི་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་(Toh 367 ཀ)བཅས་བཅའ་མས་ཡོད་ཀྱང་ག་...
 དུས་བཅའ་མས་མིན་གསལ་པོ་མི་ཤེས་ཤིང་སྤྱིར་བདེ་མཆོག་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པ་སྒྲོ་
 ཀ་འབྲམ་ཕྲག་གསུམ་པ་དང་། འབྲིང་སྒྲོ་ཀ་འབྲམ་པ། བསྐྱས་པ་ཉུང་དུ་འི་
 རྒྱུད་སྒྲོ་ཀ་བདུན་བརྒྱ་པ་ལེའུ་ར་གཅིག་པ་བཅས་གསུམ་བཞུགས་ཁོངས་.....
 ནས་ད་ལྟ་དངོས་སུ་ནི་ཕྱི་མ་ཅམ་ལས་མ་བཞུགས། བདེ་མཆོག་ཉུང་དུ་འི་
 ཙ་རྒྱུད་ལ་བཤད་པའི་རྒྱུད་སྐུན་མོང་མིན་པ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་(Toh. 370—
 371 ཁ)དང་། རྩེ་པ་འབྲུང་བ། (Toh. 373 ཁ)མདོན་བརྒྱུད་སྐྱ་མ་...

(Toh. 369 ཀ)དང་། རྣལ་འབྱོར་མ་གྲུག་ཏུ་སྦྱོད་(Toh. 375 ཀ)བཞི་
 དང་། སུན་མོང་པའི་བཤད་རྒྱུ་ཁ་སྦྱོར་(Toh. 381 ཀ)དང་བཅས་ལྷན་
 གངས་ངེས་སོ། །རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོས་བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་.....
 འགེལ་ཚུལ་ནི་ལམ་བསྐྱམ་པའི་སྦྱོད་རུང་བྱེད་པའི་དབང་གི་སྐྱར་དང་།
 བསྐྱེད་རིམ། འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཏུམ་མོའི་རྣམ་འབྱོར།
 ཡབ་ཀྱི་ཙ་སྒྲགས་ཀྱི་ངེས་དོན་དང་བདེ་མཆོག་ཐབས་ཤེས་དང་། ཕྱག་རྒྱ་
 མ་བཞིའི་དབྱེ་བ། བརྒྱད་བཅིངས་ཚུལ། ཀར་ནའི་བྱེད་པ་སྒྲགས་གསལ་
 བར་བསྟན་པའི་སྐོ་ནས་འགེལ་ལོ། །སྒྲམ་པ་འབྱུང་བས་འགེལ་ཚུལ་ནི།
 མཐུན་ཡུལ་གསུམ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་སྐོམ་ཚུལ། རྩོགས་རིམ་གྱི་
 རིམ་པ་བྱི་མ་གསུམ། མགོན་པོ་ལའི་རྒྱུད་། རྒྱུད་དང་སྒྲགས་ཀྱི་དེ་ཉིད།
 སྟོང་གར་སྒྲགས་ཐིག་སྐོམ་ཚུལ། སྟོག་རྒྱ་ཀྱི་འཕྱུང་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་
 བས་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ཚུལ། ཕྱག་རྒྱའི་སྟོག་ཚུལ་དང་། རྟོད་ཐོབ་པས་སྦྱོད་པ་
 བྱེད་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བར་གཏན་ལ་འབེབས་པས་སོ། །མདོན་བརྗོད་ལྷ་
 མས་འགེལ་ཚུལ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱམ་པའི་གནས་ཆོགས་བསག་ཚུལ།
 སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཚུལ། སུན་མོང་དང་སུན་མོང་མ་.....
 ཡིན་པའི་སྤང་འཁོར་གཉིས། སྟོང་ཉིད་སྐོམ་སྟེ་འབྱུང་བཞི་རི་རབ་བསྐྱེད་
 པའི་སྟོང་ཏུ་རྟེན་བརྟེན་པ་བསྐྱེད་ཚུལ། གཏུམ་མོ། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་.....
 བདག་བྱིན་སྐྱབས་སྐྱབ་ཚུལ་སྒྲགས་གཏན་ལ་འབེབས་པས་སོ། །རྣལ་.....
 འབྱོར་མ་གྲུག་སྦྱོད་གྱིས་འགེལ་ཚུལ་ནི། བྱིན་དགེ་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲགས་.....
 བསྐྱེད་རིམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བསྒྲགས་
 པ་དང་། རྩོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ། སྦྱོད་པ་བྱ་ཚུལ་རྣམས་གཏན་ལ་
 འབེབས་པས་སོ། །ཁ་སྦྱོར་གྱིས་འགེལ་ཚུལ་ནི། དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ར་

ཏ་ཐུ་སྐགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། ཡུལ་ཉེར་བཞི་ནང་ལུས་ལ་སྐྱར་ཚུལ།
 དཔྱད་ཐིག་དང་འཁོར་ལོ་བཞིའི་ཡི་གེ་གཙ་པོ་ནམས། ཚ་ཁམས། འབྱུང་
 བ་རིམ་བཅེགས་དང་སྒྲིན་སྐག་སྐགས་ནང་ལ་སྐྱར་བ་དང་། གཏུམ་མོའི་
 རྣལ་འབྱོར། དགའ་བཞི་དང་། བདེ་སྐྱོང་སྐྱར་ཚུལ་སྐགས་གསལ་བར་
 བསྟན་པས་སོ། །ཐུགས་མཐུན་རྒྱུད་ནི། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ། (Toh
 3172 ཁ)ཏེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་། (Toh. 374 ཀ)ནལ་འབྱོར་མ་བཞིའི་
 ཞལ་སྐྱར་བ་(Toh. 376 ཀ)ནམས་སོ། །དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བཤད་སྲུལ་
 ཡང་། ཐུབ་ཆེན་ལུ་ཏེ་ཏ་པ་དང་། རྒྱ་པོ་རྒྱུད་པ་དང་། དྲིལ་བུ་པའི་
 ལུགས་གསུམ་བཞུགས་སོ། །པོད་འགྲེལ་གྱི་ནང་ནས་མཚོག་ཏུ་ཐུར་པ་ནི་རྩེ་
 ཚོང་ཁ་པའི་སྤྲས་དོན་ཀུན་གསལ་(ཉ)ལོ། །

༡. དུས་འཁོར། རྒྱུད་ཐེ་གཞན་དང་བཤད་སྲུལ་མི་འདྲ་བ་དཔལ་
 དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། (Kōlacakrat Tantra 時輪タソトラ)ནི་ཕྱི་ལོ་
 ༡༠༨༥¹⁰⁾ ཅམ་ལ་ཚུམ་འགྲོ་ཚུགས་ནས་ལོ་དྲུག་ཅུའི་རིང་ལ་ལེགས་པར་
 བཅམས་པ་གྲུབ་ཡོད། མཚན་དངོས་ནི་མཚོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་
 ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ (Paramādi -
 buddhoddhṛta — srikōlac — akra — nōma — tantraja Toh, 362 ཀ)
 ཞེས་བྲུ་ཞིང་དུས་འཁོར་རྒྱུད་ཕྱི་མ་(Toh. 363 ཀ)ཡང་བཞུགས། འདི་ལ་
 འགྲེལ་པ་མང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་(Vimalaprbhō 無
 垢光 Toh. 845 སྤྱི་ནི་རྒྱུད་འདི་འགྲེལ་པ་ལ་མེད་མི་རུང་བའི་འགྲེལ་པའི་
 རྒྱལ་པོ་དང་མཚུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ་འདིའི་ལེགས་སྐྱར་ཕྱི་མོའང་བཞུགས།¹¹⁾
 གང་ལྟར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་ཁ་ཆེའི་ཆོས་པས་ནང་པ་སྐགས་བསྐྱབས་པའི་

ཡར་ལན་སློག་ཕྱིར་ཉིན་རུ་ཆོས་སྐུ་ལྟ་བུ་ཡིག་སྐུ་ཆ་བཞེས་ཏེ་.....
 བཅམས་ཤིང་དོན་སྤྲོད་རྒྱ་གར་རུ་རྒྱུད་བཅམས་པའི་མཚུག་བསྟུ་ཡིན།
 འདི་རྒྱུད་ཟེ་གཞན་དང་འཆད་སྒྲིལ་མི་འདྲ་བ་ཡིན། སློབ་མ་གང་རུ་མཚུག་
 པའི་དགྲིལ་འཁོར་ནི་རུལ་ཆོན་དགྲིལ་འཁོར་ཁོ་ན་ལས་རས་བྱིས་སྐུ་ལས་སྟེ་
 མི་རུང་བར་རྣམ་པར་ཤིང་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་གསུང་། དབང་
 གི་གང་ངེས་ཀྱང་བྱིས་པ་ལྟ་བུའི་ལྟར་འཚུག་པའི་དབང་བརྟན་དང་། གོང་
 མ་གོང་ཆེན་དོན་ཆེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་སྐུ་ལས་བཤད་པས་
 སློམ་མེད་སྒྱི་འགྲོས་དང་མི་འདྲ། གཞན་ཡང་ཀུན་དུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་.....
 འདོར་བ་ཅ་ལྟར་རུ་བཤད་པས་ན་འདུལ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཆ་ཡང་ཡོད།
 ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱང་རྒྱུད་ཟེ་གཞན་ནས་བཤད་
 པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། འདིའི་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་ཡབ་ལྟམ་གྱི་སྒྲི་.....
 དང་བདེ་བ་ནི་མཆོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་བའི་བདེན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་སྐུ་ལས་སྟེ་
 ཆོས་མང་དོ། །རུས་འཁོར་ལ་བཅོམ་ལུན་རིག་རལ་དང་རྩེ་རེད་མཛད་འ.....
 བས་དགག་པ་མཛད་ན་ཡང་དེབ་སློན་(ཐ 2a7)ལས་རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་.....
 གངས་ཅན་གྱི་ཁྲོད་འདིར་ཤིན་ཏུ་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་པ་པོ་ནི་བྱ་དོལ་རྣམ་
 པ་གཉིས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་(1290
 —1364)དང་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་བྱ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་(1292—1361)
 གཉིས་ཡིན། བྱ་སྟོན་གྱིས་མཛད་པའི་རུས་འཁོར་བསྟུས་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོན་.....
 (Toh 5001—5041 ཀ ~ ཅ)སྐུ་ལས་ཤིན་ཏུ་མང་། ལྟུང་གངས་ཅན་གྱི་
 རྩེད་ཀྱི་རུས་འཁོར་འགྲེལ་པ་མཆོག་རྒྱ་ལྟར་པ་ནི་མཁས་གྲུབ་རྩེས་མཛད་
 པའི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དེ་ཉིད་སྤངས་པ་(Toh. 5463
 —5471 ཁ ~ ཆ)འགྲེལ་ཆེན་སྐུ་ལས་ཞེས་བྱ་བའི་ལེགས་བཤད་འདི་ཡིན་ནོ། །

- 1) Yukei Matsunaga, mantrayōna, mantranaya, vajrayōna, IBK 22—2, 1973, p. 101.
- 2) Kanjin Horiuchi (ed.) Sarva—Tathōgata—Tattva—Sam—graham, Koyasan, 1983.
- 3) E. Leumann, Zur nordarischen Sprache und Literatur, Strassburg, 1912, S. 84—99.

do., Die nordarischen Abschnitte der Adhyardhasatikō
Prajñāpāramitā, Text und übersetzung mit Glossar, Taisho
Daigaku gakuho, 6. 7—2, 1930. pp. 47—78.
- 4) E. Conze, The Perfection of Wisdom in 150 Lines (The short Prajñāpāramitā Texts), London 1973, pp. 184—195.
- 5) B. Bhattacharyya, Guhyasamāja Tantra or Tathōga taguhyaka, G. O. S. vol. LIII, 1931;

S. Bagchi Śriguhyasamāja—tantra, Buddhist sanskrit Texts
—No. 9, Darbhanga, 1975;

Y. Matsunaga, The Guhyasamāja—tantra; A New Critical Edition, the Journal of Koyasan University, vols. 9, 10,
1974—75. (Toho Shuppan, LNC. Osaka, 1978)
- 6) L. de la Vallée Poussin, Études et textes tantriques, Pañ—cakrama, Gand, 1896.

- 7) D. L. Snellgrove, *The Hevajra Tantra A Critical Study*,
Part I, Introduction and Translation, part II, Sanskrit
and Tibetan Texts, Oxford 1959.
- 8) D. L. Snellgrove, *ibid.* part I, p. 14.
- 9) Shinichi Tsuda, *The Samvarodaya—Tantra Selected Chapters*, Tokyo 1974.
- 10) Hakuyū Hadano, *Jirin tantora seiritsu ni kansuru kifonteki kagai, mikyo—bunka*, 8, p. 26.
- 11) Raghu Vira and Lokesh Chandra, *The Kōlacakratantra*, Sa
tapitaka Series Nos. 69, 70.

གཤམ་གསལ་ཞལ་གཟིགས་ན་ཕན་ལྔ་གས་བྱེད།

Seigai Omura, *Mikyo Hattasusi*, vols. 5, 1918 (rep. 1972),

Shoun Togano, *Mikkyo bukkyo shi*, 1933 (rep. 1959),

Yusho Miyasaka, *Indo no Mikkyo, koza Bukkyo*, vol. 3,
1959,

Yukei Matsunaga, *Mikkyo no rekishi*, 1969,

Shuyu Kanaoka, *Mikkyo no tetsugaku*, 1969,

Ninkaku Takada, *Indo Tibetto Shingon Mikkyo no Ken
kyu*, 1978,

B. Bhattacharyya, *An Introduction to Buddhist Esoteri
sm*, Revised ed., Banarasi, 1964.

G. Tucci, Tibetan Painted Scrolls, 2 vols, Roma 1952,

do. , The Theory and Practice of the Maṇḍala, London 1961,

S. B. Dasgupta, An Introduction to tantric Buddhism, Culcutta, 1958,

F. D. Lessing and A. Wayman, Mkhas grub rje s Fundamentals of the Buddhist Tantras, The Hague, 1968,

A. Wayman, The buddhist Tantras—Light on Indo—Tibetan Esoterism, New York 1973,

J. Blofeld, The Way of Power, London 1970.

དུམ་བུ་སྤྱི་བུ་པ། མཆུག་ཚུམ་དང་སྦྱར་བྱང་།

འདིར་སྦྱས་པ། སྦྱོབས་བརྩེའི་དབང་གིས་བདུད་བཞིའི་དག་བཅུམ་
 བས། །ལྟར་བཅས་འཇིག་རྟེན་རྫོགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ལ། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོས་འདོད་རྒྱར་དབང་བསྦྱར་བའི། །ཐུབ་ཆེན་ཞི་བདེའི་སྤྱོད་མས་ཤིས་པར་
 མཛོད། །གང་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་ནམ་མཁའི་རལ་སྒྲོང་ལས། །ཉེར་བབས་
 བང་པའི་ལྟ་གྲུབ་གཞུང་མ། །བདག་སྒྲོ་འཛིན་མའི་བརྩུད་དུ་ཐིམ་པ་ལས། །
 སྦྱོན་མེད་ལེགས་བཤད་དཔག་བཟང་སྦྱོན་པ་འབྲངས། །དེ་ལྟར་ནམ་འབྲེན་
 བཞི་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་སུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་རིམ་ཚུལ། །
 ཚུར་མཐོང་བྱིས་པས་རི་ལྟར་གཞལ་ལུས་ཅམ། །ཆོག་ཀྱང་དོན་ཟབ་ལྲངས་
 ལུན་འདི་ན་སྤེལ། །ཚུལ་འདི་སྤྱོད་ལ་གངས་སྒྲོངས་གཞུང་ལུགས་ཅམ། །ལྲངས་
 སུ་བསྐྱེན་པས་བསྐྱབ་པའི་མཐུ་དམན་ན། །དཀར་ནག་རྒྱ་དང་དེར་རབས་
 མཁས་པའི་གཞུང་། །ཆོད་ཐུབ་ཀྱན་ལས་བདུས་ཏེ་ལྲངས་བཅན་བཏོད། །
 འོན་ཀྱང་བདག་ལྟའི་བྱིས་པས་བཀྱི་པ་ལ། །འགལ་ཞིང་འབྲལ་བའི་རིགས་
 ཀྱང་མང་བས་ན། །གཟུར་གནས་ནམ་དཔྱིད་ལུན་པའི་མཁས་པ་ཆོས། །
 རོར་བ་བཅས་ལ་དཀྱིས་པའི་འཇུག་ཞལ་སྦྱོན། །སྒྲོ་ཁྲི་སྐད་ལ་སྦྱོད་པའི་སྒྲོ་
 ལུན་ནམས། །མཐའ་མེད་ནང་པའི་བཀའ་བསྐྱོན་གཞུང་ལུགས་ལ། །དེར་
 རབས་མཁས་པའི་ཉམས་བཟང་སྦྱོན་འདོད་ན། །གཞུང་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ལྷ་
 མིག་འདི་ལ་བསྐྱེན། །འདི་ཀོ་ཁ་དྲག་དབང་ཆེན་མཐོན་པའི་སྤྲེགས། །སྦྱོན་
 ལུགས་འདོད་ཡོན་རྟེན་བཀའ་འཛིན་ཕྱིར་མིན། །རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་ལྟ་གྲུབ་
 གཅོང་མའི་སྤྱོད། །མི་ཉམས་དར་རྒྱས་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན། །བསྐལ་

པར་ཉིང་འཛིན་བདེ་བའི་རྩུངས་པ། །ཆངས་པ་ཆེན་པོས་འདི་ཡི་ཆ་.....
 ཅམ་ཡང་། །མ་སྤྱད་རིགས་པའི་ལམ་གྱི་དགའ་སྟོན་དག །རྫོན་པར་སྤྱང་.....
 འདིའང་བདག་ཉིད་བསྐལ་བ་བཟང་། །ཁོ་མང་ལུས་སེམས་ངལ་བ་བྱད་.....
 བསད་དེ། །ནང་བསྟན་ཉུ་གྲུབ་རབ་གསལ་ཆོས་འབྱུང་གཞུང་། །རྟོག་བྲལ་
 འོ་མའི་མཆོ་ལྷན་དཀར་བ་འདི། །འབད་བ་སྟོང་གིས་བསྐྱབས་པའི་ལེགས་
 བྱས་མཐུས། །གཡུ་སྟོན་ཞུ་མ་འབྱུལ་འདྲའི་རྒྱ་གཏེར་གྱིས། །ཁོ་ར་ཁོར་
 ཡུག་དལ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིས། །བསྐྱོས་པའི་པ་ཡུལ་ཉི་རྟོང་ཞེས་གྲགས་པའི། །
 སྟོབས་ཆེན་མདོ་སྟགས་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ས་འདིར། །རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་འཇམ་
 མགོན་ཡབ་སྐུས་གྱི། །མདོ་སྟགས་གཞུང་གི་འཆད་ཉན་གཅང་མའི་སྟལ། །
 དར་ཞིང་རྒྱས་ཏེ་ལུས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཅོག །འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ལ་གཞོལ་.....
 གུར་ཅིག །བསྟན་འཛིན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་མཁོས་རྒྱང་ངས། །བཀའ་པོད་.....
 ལུས་མཆོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དག །མཆོད་སྤྱན་སྤུལ་ལས་འབྱུངས་
 པའི་མཁས་པའི་ཆོགས། །འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་མཛད་པ་རྒྱས་པར་ཤོག། །
 འདི་ཕྱི་དོན་ལྟན་ལས་འདི་འགྲུབ་པ་ལ། །མཐུན་གྲོགས་བྱེད་པའི་མཆོག་.....
 དམན་སྤྱི་བོ་གུན། །ནད་མེད་ཆེ་རིང་ཆོས་མཐུན་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱས། །བསམ་
 དོན་ཡོད་དགུ་ལྟན་གྱིས་འགྲུབ་པར་སྟོན། །རྒྱལ་འདི་སྤྱི་བའི་རིག་བྱེད་ཀན་
 བོ་ཡང་། །འདི་ཕྱི་ཀྱན་ཏུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ། །འཆོ་མེད་འཆད་ཅོད་.....
 ཚུམ་པའི་དུས་འདའ་བཞིན། །བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་ཆོས་ལ་སྤྱོད་.....
 པར་ཤོག །དེ་ལྟར་རྒྱུར་མཐོང་སྤྱི་བོར་སྤང་རྒྱལ་མ་བཅོས་ལྷག་པར་.....
 བཀོད་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་དཀའ་
 གནད་མདུད་འགོལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྒྱ་གར་དུ་མདོ་སྟགས་གཞུང་ལུགས་
 སྤྱི་བའི་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཀན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་རིན་པོ་ཆེ་

དང་། སྒྲུབ་པའི་མེད་ཆེན་རིག་པའི་དབང་ཕྱག་ཀན་ལྟ་སྒྲུབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་
 སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲུབ་དུ་དཀའ་པོ་དུས་ལྷན་ཁྲིད་མཛོད་ཀྱི་སྐབས་སྐོང་པའི་སྐབས་
 ལུ་ཡུལ་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་གོང་མ་རྣམས་པའི་ཐུགས་རྗེའི་བོད་སྐད་དུ་
 མདོ་སྐྱེས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་དང་དེའི་འགྲེལ་ཆེན་ཆོང་ལ་མ་
 འོ་ར་བ་འདི་ལྟར་བཞུགས་པ་ནི་འཇམ་སྒྲིང་ཡུལ་གྱི་གང་གི་སྐད་དུ་འདྲ་མེད་
 པས་ན་འདི་ལྟག་གཞུང་འགྲེལ་བྱེད་པའི་བསྐྱར་བསྒྲིག་ངལ་བ་བྱས་པར་
 དགོས་པ་མེད་ཀྱང་། རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་ཏེན་ཁམས་སུ་བྱོན་ཞིང་འཕེལ་
 རྒྱས་བྱུང་རིམ་རྣམས་ས་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་
 ཚུལ་ཅམ་མིན་པར་སོ་སྟེས་ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙ་སྒྲུབ་པའི་ལྟ་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་
 ཞིག་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་སུ་འགྲུབ་ཐུབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲུལ་ཡང་བྱེད་
 བར་གི་མཐུན་ཆུན་མ་འཇོམས་ནས་བསམ་ཐོག་དུ་ལུས། དེ་ནས་བྱེད་ལོ་
 ༡༩༧༤ ལོར་རང་ཉིད་ནང་པའི་སའི་ལྟེ་བ་ཉི་ཤོད་གི་རྒྱལ་ས་རྟིང་པ་བྱོ་
 ཐོར་འབྱོར་ཏེ་མཁས་དབང་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམ་པས་ཐོག་དྲངས་མཁས་པ་མང་
 པོ་ཞིག་ལ་མི་ལོ་བཅུ་དྲུག་བཀའ་བར་ཉིན་ལྟར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོ་དུས་
 མཆོན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ལ་འཆད་ཉན་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་
 པའི་ཞར་དང་ཞོར་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམ་པ་ལས་ནང་པའི་ལྟ་སྒྲུབ་འཕེལ་རྒྱས་
 བྱུང་རིམ་སྐོབ་སྒྲོབ་སྟོན་ཞུས་པའི་སྒོ་བསྐྱེད་གསར་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ཟིན་
 བྲིས་ཐར་ཐོར་བཀོད། སྒྲུབ་ཡང་སྐྱེས་བསྐྱེད་བྱེད་སྐབས་རྒྱ་ནག་གི་
 བཀའ་བསྟན་དང་། སྤྱི་ལོའི་བཀའ་བསྟན། བོད་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་སྐྱེས་
 སུ་གསལ་བའི་ཁྲུང་ས་བཅན་པ་དེ་རང་བྱེད་མོར་བཅུལ། དེའི་སྟེང་རྒྱ་ནག་
 དང་བོད་ཀྱི་སྟོན་བྱོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ལས་བརྒྱུས་ཏེ་སྒྲུབ་
 བྱེད་དུ་འགོ་དེས་རྣམས་ཀྱིས་བྱུར་བརྒྱན། སྐྱེས་མཚུངས་དེང་རབས་ཀྱི་

ཤར་རྒྱལ་གྱི་ནང་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམ་པས་ཚན་རིག་ལམ་སྲོལ་དང་...
 བསྟན་ནས་བརྟག་དབྱང་གནང་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ནང་བསྟན་
 འཕེལ་རྒྱས་བྱང་རིམ་གྱི་ཁྲུང་ས་ལྡན་བཤད་སྲོལ་གསར་པ་གང་ཐོས་པ་.....
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁ་ཚར་ལྟ་བུར་བསྟན། མདོར་ན་གང་ཟག་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་
 བྱས་པར་ཚོས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་རང་སྲོལ་གང་ལྟོགས་ཀྱིས་བརྟགས་ཏེ་...
 ནང་པའི་ལྟ་བུའི་གྱུབ་གྱི་བཞེད་སྲོལ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་འཕེལ་རྒྱས་བྱང་པའི་...
 སྐར་ལ་རང་གི་མཐོང་ཚུལ་དངོས་གནས་གང་ཡོད་སྟེས་གསང་མེད་པར་...
 བརྗོད་པ་པོ་ནི་བོད་ལ་སྟོད་ཤེལ་དཀར་རྫོང་ཁོངས་རྒྱུར་མཆོ་ཁྲིས་དཀར་...
 ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཉེ་བ་བཅད་པ་ཨོ་ཐ་ནི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་
 ཁང་གི་སློབ་དཔོན་ལྟ་ཅུ་ཁང་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐལ་བཟང་འཇམ་དཔལ་
 དབྱེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐུ་ལོ་༡༩༥༦ལོ་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་
 ཟད་པ་ཞེས་པ་མེ་མོ་སྟག་གི་ལོའི་ས་ག་ཟླ་བའི་དཀར་ཚུགས་པ་གསུམ་པའི་
 ཉིན་ཉི་ཤོང་གི་རྒྱལ་ས་རྩིང་པ་གྲོང་ཁྱེར་ཐོའི་ཨོ་ཐ་ནི་ནང་པའི་ཆེས་མཐོའི་
 གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རང་གི་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ལྟ་རིག་ཉི་འོད་.....
 འབར་བའི་ལྡིང་ཁང་དུ་ལེགས་པར་སྦྱར་པས་འགལ་འབྲུལ་ཡོད་དོ་ཅིག་...
 གཟུར་གནས་ཐུ་ནང་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱི་སྦྱན་སྲར་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་ལ་...
 རྣམ་དཀར་གྱི་དགེ་བའི་མཐུ་ལས་མཉམ་མེད་སྤྱུའི་རྒྱལ་པོའི་བསྟན་པ་.....
 རིན་པོ་ཆེ་ཚུགས་དུས་གནས་སྐབས་ཀྱན་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་...
 གནས་པར་གྱུར་ཅིག།

Abbreviations

- MBT G. Tucci ; Minor Buddhist Texts , Part , II , Roma , 1958.
- CL. P. Demiéville ; Le concile de Lhasa , Paris , 1952.
- DTH J. Bacot , F. W. Thomas. Ch. Tousaint ; Documenis de Touen—houang relatifs à l'histoire du Tibet , Paris , 1946. ,
- TTK G. Tucci ; The Tombs of the Tibetan kings , Roma , 1950.
- AHE H. E. Richardson ; Ancient historical edicts at Lhasa , Londo , 1952.
- KCI H. E. Richardson ; The skar — cung inscription , JRAS , London 1 pp. 12—20.
- TGT R. A. Miller ; Thon mi Sambhota and his grammatical treatise JAOS , 1963 , pp. 485—502.
- TIS H. E. Richardson ; Tibetan inscriptions at shvañi lha khan , JRAS , 1952. 1953. pp. 133—154 , pp. 1—12.
- TLT II F. W. Thomas ; Tibetan literary texts and documents concerni Chinese Turkestan , Part II ; documents , London 1951.
- PT Fonds Pelliot tibétain.
- ST stein tidétain
- TTP The Tibetan tripitaka , Peking Edition — kept in the Libraryotani University , Kyoto — reprinted under the supervision ootani University , Kyoto , edited by D. T. Suzuki , Tokyo—kyo 1961.
- Taisho The Chinese Tripitaka , Taisho Edition , TokYo , 1926.